

Jef Lambrecht over Niki Kokkinos

TRANSPARANTIE

Transparantie is een term uit de hedendaagse politiek. Beleidsverantwoordelijken belijden transparantie als was het een geloof. De politiek moet doorzichtig zijn, een glazen huis zijn, transparant zijn. Het woord is bijna uitsluitend nog in zijn overdrachtelijke betekenis bekend.

Er is ook het "Grote Glas" van Marcel Duchamp. Het is doorzichtig, transparant, en dat verhoogt de enigmatische kwaliteit van het kunstwerk. Die transparantie "verheldert" niet. Integendeel ze maakt het meesterwerk nog raadselachtiger dan het zou zijn geweest als Duchamp een ondoorzichtige drager had gebruikt. In het geval van het "Glas" werkt de doorzichtigheid paradoxaal genoeg omgekeerd.

Ik weet niet of in de kunstgeschiedenis bij die simpele vaststelling lang is stilgestaan. Maar de eenvoudige ingreep van Duchamp is bijzonder revelerend. Was bedoelde hij? Zoals steeds bij Duchamp zijn verschillende duidingen mogelijk. Bedoelde hij dat de kunst niet doorzichtig is of was? Niet doorzichtig genoeg, misschien? Wilde hij enkel een werk maken dat recto/verso kon worden bekeken en daardoor ontsnapte aan de tweedimensionaliteit? Of bedoelde hij nog iets anders door zijn keuze voor zo'n ongewone drager?

Niki Kokkinos roept dezelfde complexe vragen op met vergelijkbare eenvoudige middelen. Bij haar is het driedimensionale, sculpturale karakter van haar schilderijen zo mogelijk nog nadrukkelijker. Ze vouwt de doorschijnende papieren dragers waarop ze schildert. Of ze verfrommelt ze. Daardoor transformeert ze het tweedimensionale schilderij in een sculptuur. Daarnaast stelt ook zij alle plastische en filosofische vragen die rijzen in het spanningsveld tussen kunst en "transparantie". Relevante vragen in een tijd waarin het kunstgebeuren zich steeds dieper heeft teruggetrokken in de hermetische beslissingsgebieden waarin curatoren heersen en critici en kunsthandelaars, ver verwijderd van de rechtstreekse confrontatie met het publiek.

Tenslotte is het moeilijk om te ontkomen aan de onmiddellijke poëtische kracht van Kokkinos' universum. Eenvoudig, direct, monumentaal maar ook broos en indringend presenteert ze een taal die geen toeschouwer onverschillig laat.

Jef Lambrecht